

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI W RÓŻNYM WIEKU

NR (26) 2/2015

Z myślą o bezpieczeństwie

Publikację wspiera Grupa PZU SA

Partnerem publikacji jest IASK

Nr (26) 2/2015

ISSN 2299-744X

ISBN 978-83-64559-04-4

arlrw.univ.szczecin.pl

ADRES REDAKCJI:

Al. Piastów 40b
71-065 Szczecin

Zespół redakcyjny:

Redaktor naczelna i redakcja naukowa: dr hab. prof. nadzw. Danuta Umiastowska
danuta_umiastowska@univ.szczecin.pl
tel. (91) 444 27 60

Sekretarz Redakcji: Milena Schefs
aktywnosc.sekretariat@gmail.com

Współpraca - recenzenci:

prof. dr hab. Wiesław Siwiński
prof. dr hab. Zbigniew Szot
dr hab. Ewa Dybińska, prof. AWF
dr hab. Tadeusz Rynkiewicz, prof. AWF

Korekta: Małgorzata Mazur

Redakcja techniczna: Natalia Mirowska

Opracowanie graficzne, DTP: Maciej Umiastowski

Wydawca: Wydawnictwo Promocyjne „Albatros” Szczecin 2015
www.wydawnictwoalbatros91.pl
albatros91@wp.pl

SPIS TREŚCI

TEORETYCZNE ASPEKTY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Eligiusz Małolepszy, Teresa Drozdek-Małolepsza

Turystyka i rekreacja fizyczna w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 1975–1998. Zarys problematyki 5

Tomasz Sarzała, Ewa Szczepanowska

Turystyka kwalifikowana w Sudetach Zachodnich na przykładzie biegaczy i rowerzystów zrzeszonych w zespołach specjalistycznego treningu fizycznego 19

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI DOROSŁYCH

Katarzyna Gumola

Między teorią a praktyką, czyli o rekreacji ruchowej osób starszych z perspektywy instruktorów łódzkich klubów fitness 31

Józef Tatarczuk, Marek Czuchman

Opinie o sporcie w ujęciu socjologicznym wśród żołnierzy zawodowych Jednostki Wojskowej w Sulechowie 41

Danuta Umiałowska¹, Hanna Żółtowska²

Styl życia ludzi w wieku podeszłym w opiniach słuchaczy szkół ponadgimnazjalnych 73

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA DZIECI I MŁODZIEŻY

Arkadiusz Kaźmierczak, Jolanta Kowalska

Poziom aktywności sportowej a wartości olimpizmu w opinii uczniów łódzkich szkół gimnazjalnych 83

Arkadiusz Kaźmierczak, Jolanta Kowalska

Wydział Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego

Poziom aktywności sportowej a wartości olimpizmu w opinii uczniów łódzkich szkół gimnazjalnych

Słowa kluczowe; olimpizm, edukacja olimpijska, wartości olimpijskie wśród zawodników i kibiców

Wstęp

Pierre de Coubertin ożywiając w 1896 roku starożytne Igrzyska Olimpijskie miał świadomość, że zmagania sportowców i spotkania kibiców z wielu krajów mogą stanowić wiodące wydarzenie społeczne współczesnego świata. W swojej pedagogicznej działalności dążył do ożywienia na wzór agonistyki greckiej sportu olimpijskiego – w służbie kształtowaniu ciała, woli i umysłu – opartego na standardach humanizmu europejskiego, czyli idei pokoju i uczciwej walki. Ideologia coubertenowskiego olimpizmu została złożona w hołdzie pokoju, demokracji, tolerancji między narodami oraz przemianie moralnej człowieka [1, 2]. W swojej aktywności publicystycznej dowodził, że olimpizm wskazuje ścieżki pokojowego współzawodnictwa pomiędzy ludźmi, przy założeniu równych szans dla wszystkich uczestników areny olimpijskiej oraz eliminacji wszelkich przejawów dyskryminacji i rasizmu. W 1935 roku na dwa lata przed śmiercią Pierre de Coubertin w wystąpieniu radiowym przedstawił pięć fundamentalnych zasad olimpizmu [3], które stanowiły mieszaninę wartości etycznych oraz norm i warunków uczestnictwa zawodników w Igrzyskach Olimpijskich;

- pierwsza zasada nawiązuje do pojęcia „religio-athletae”, określając sportowców uczestniczących w Igrzyskach Olimpijskich jako „ambasadorów nowo-

czesnej edukacji”, rywalizujących w duchu humanistycznych wartości sportu,

- druga zasada opiera się na „równości”, która w rywalizacji sportowej zbliża ludzi bez względu na wiek, rasę, wyznanie, przynależność społeczną. Z tą zasadą Coubertin silnie wiązał hasło „citus, altius, fortius”, czyli wolę dążenia do samodoskonalenia w wymiarze cielesnym i duchowym oraz osiągnięcia wysokich wyników sportowych,
- trzecia zasada odnosi się do terminu „rycerskość”, czyli nieposzlakowanej opinii zawodników i honorowego współzawodnictwa według dawnych norm i reguł. Rozumiana przez twórcę jako wzorzec postępowania w duchu zasady fair play,
- czwarta zasada oznacza „rozejm” i jest silnie związana z pojęciem „rytm”, które oznacza określone ramy czasowe dla celebracji igrzysk w cyklach czteroletnich. Pojęcie „rozejm” dotyczy przerwania międzynarodowych sporów z okazji Igrzysk Olimpijskich oraz nawiązuje do pokoju jako przejawu wzajemnego szacunku i zrozumienia narodów,
- ostatnia, piąta zasada odnosi się do pojęcia „piękna”, wyrażonego w kontekście twórczości artystycznej i literackiej o tematyce olimpijskiej. Zasada ta odzwierciedla wizję połączenia „ciała i umysłu” jako waloru harmonijnego rozwoju człowieka.

Dziedzictwo coubertenowskiej myśli na przestrzeni ostatnich kilku dekad stało się przyczynkiem dla powstania nowej subdyscypliny naukowej – pedagogiki olimpijskiej [4,5,6], która łącznie z zasadą fair play zajęła istotne miejsce w najnowszych nurtach oświatowych, stanowiąc istotny element w procesie „wychowania przez sport, czy też wychowania dla sportu”. Jednakże społeczne, polityczne i ekonomiczne wydarzenia XX i początku XXI wieku zniekształciły coubertonowskiego ducha olimpizmu i w znacznym stopniu przeobraziły światowy ruch olimpijski. Wbrew zasadom zawartym w Karcie Olimpijskiej sportowe zmagania na Igrzyskach Olimpijskich zaczęły służyć demonstrowaniu potęgi poszczególnych krajów i realizacji ich celów politycznych, przyspieszeniu zjawiska agresji, profesjonalizacji i dopingu wśród sportowców, dyskryminacji rasy, płci oraz przynależności etnicznej, a także dominacji eurocentrycznego charakteru ruchu olimpijskiego. Wydaje się jednak, że mimo wielu zagrożeń i wypaczeń jakie dotknęły współczesny ruch olimpijski, olimpiada nadal szansę pozostać świętem sportu, a czas igrzysk – czasem wspaniałych emocji sportowych, pokoju, przyjaźni, rywalizacji sportowców w duchu fair play i kulturalnego odbioru widowiska olimpijskiego przez kibiców [4].

Cel pracy

Celem badawczym niniejszego opracowania jest próba wskazania przez uczniów łódzkich szkół gimnazjalnych – zadeklarowanych jako aktywnych i nieak-

tywnych pod względem aktywności sportowej – znaczenia wybranych paradygmatów olimpizmu w środowisku zawodników oraz kibiców. W procesie badawczym uwzględniono pięć komponentów – zarówno pozytywnych jak i negatywnych – olimpizmu, które bezpośrednio odnoszą się do określonych zachowań zawodników i kibiców w rywalizacji olimpijskiej. Wskazane przejawy dotyczą zjawiska narastającej agresji i przemocy, dyskryminacji i rasizmu, pojednania ludzi różnych narodowości i ras, pogłębienia przyjaźni oraz wskazania negatywnych zjawisk doping, komercjalizacji i przekupstwa w sporcie.

Dla potrzeb niniejszego opracowania sformułowano dwa podstawowe pytania badawcze;

- Czy badana grupa uczniów łódzkich gimnazjów pod kątem wybranych wartości olimpizmu w identycznym stopniu ocenia zachowania zawodników oraz kibiców sportowych w Igrzyskach Olimpijskich?
- W jakim stopniu poziom aktywności sportowej badanej grupy uczniów (aktywnych sportowo i nieaktywnych sportowo) determinuje ocenę zachowań kibiców i zawodników i w rywalizacji olimpijskiej?

Material i metody

Badaniami zostało objętych 2555 uczniów (1263 chłopców i 1271 dziewcząt) z 28 łódzkich szkół gimnazjalnych zlokalizowanych w dzielnicach Śródmieście, Bałuty, Polesie, Górna oraz Widzew. Badania prowadzono w na przełomie roku 2011 i 2012 z zastosowaniem metody doboru celowego. Kryterium podziału na grupy porównawcze stanowił poziom aktywności sportowej badanej grupy uczniów.

W procesie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z zastosowaniem techniki ankietowej, wykorzystując dla potrzeb opracowania wybrane zmienne z kwestionariusza ankiety pt. „Fair play w sporcie i życiu”.

Zgromadzony materiał empiryczny poddano analizie statystycznej za pomocą programu SPSS Statistics 21. W celu zbadania zależności pomiędzy zmiennymi kategorialnymi – poziomem aktywności sportowej – zastosowano Test niezależności chi-kwadrat χ^2 (Pearsona). Weryfikację zmiennych przeprowadzono przy poziomie istotności $\alpha = 0,05$.

Wyniki badań

Dla osiągnięcia złożonych efektów badawczych wykorzystano pytanie 9 ankiety, którego celem jest ocena zachowań zawodników i kibiców według wskazanych paradygmatów olimpizmu przez respondentów. Na zadane pytanie „Jak często Twoim zdaniem Igrzyska Olimpijskie prowadzą do przedstawionych niżej

zachowań u zawodników i kibiców? uczniowie udzielili odpowiedzi, zaznaczając następujące możliwości wyboru: 1 – Często, 2 – Czasami, 3 – Nigdy.

Z uwagi na fakt, że znaczna liczba badanej grupy uczniów nie udzieliła odpowiedzi na wszystkie pytania, do analizy zostały zakwalifikowane wyłącznie pełne odpowiedzi (ok. 60–70% pełnych ankiet), stąd liczba (n) badanych jest różna przy opisywaniu zmiennych w tabelach.

Olimpizm jest filozofią życia, chwalcą i łączącą w zrównoważoną całość jakość ciała, woli i umysłu. Łącząc sport z kulturą i edukacją, olimpizm dąży do stworzenia sposobu życia opartego na radości z wysiłku, wychowawczych wartościach dobrego przykładu, odpowiedzialności społecznej i poszanowaniu uniwersalnych podstawowych zasad etycznych (pkt.1 Karty Olimpijskiej)[9].

Tabela 1.

Zjawisko agresji i przemocy na Igrzyskach Olimpijskich w opinii uczniów aktywnych i nieaktywnych sportowo

agresja i przemoc	wśród zawodników				wśród kibiców			
	AS		NS		AS		NS	
	n	%	N	%	n	%	n	%
często	74	21,6	263	18,8	217	64,6	888	63,9
czasami	215	62,9	890	63,5	101	30,1	427	30,7
nigdy	53	15,5	249	17,8	18	5,4	74	5,3
chi-kwadrat (χ^2)	$\chi^2 = 2,00$ $df = 2$ ($p > 0,05$)				$\chi^2 = 0,63$ $df = 2$ ($p > 0,05$)			

Źródło: opracowanie własne.

Zawarte w tabeli nr 1 dane dotyczące porównania stosunku uczniów aktywnych sportowo (AS) i nieaktywnych sportowo (NS) do zjawiska agresji i przemocy jako komponentu postawy sportowej zawodników i kibiców, wskazują na brak statystyczne istotnej zależności pomiędzy badanymi grupami w ocenianych kategoriach (zawodnicy $\chi^2 = 2,00$, $df = 2$; kibice $\chi^2 = 0,63$, $df = 2$). Istotnym wydaje się fakt, że uczniowie zadeklarowani jako aktywni oraz nieaktywni sportowo w większym stopniu przypisują agresywne zachowania kibicom ('często'; AS – 64,6%; NS – 63,9%) w porównaniu z zawodnikami rywalizującymi na stadionach olimpijskich ('często'; AS – 21,6%; NS – 18,8%). W tym przypadku uczniowie obydwu grup wykazują w większym procencie pozytywny stosunek do postaw zawodników, wskazując w tej grupie uczestników na brak występowania zachowań agresywnych i elementów przemocy ('nigdy' AS – 15,5%; NS – 17,8%) w porównaniu z środowiskiem kibiców ('nigdy' AS–5,4%; NS–5,3%).

Każda forma dyskryminacji w stosunku do kraju lub osoby ze względu na rasę, wyznanie religijne, poglądy polityczne, płeć lub z jakiegokolwiek innego względu, jest niemożliwa do pogodzenia z przynależnością do Ruchu Olimpijskiego (pkt. 6 Karty Olimpijskiej) [9].

Tabela 2.

Przejawy dyskryminacji i rasizmu w rywalizacji olimpijskiej w opinii aktywnych i nieaktywnych sportowo uczniów łódzkich gimnazjów

Dyskryminacja i rasizm	wśród zawodników				wśród kibiców			
	AS		NS		AS		NS	
	n	%	N	%	n	%	n	%
często	45	13,0	195	13,9	154	46,4	710	51,4
czasami	175	50,6	664	47,2	147	44,3	535	38,8
nigdy	126	36,4	548	38,9	31	9,3	135	9,8
chi-kwadrat (χ^2)	$\chi^2 = 1,27$ $df = 2$ ($p > 0,05$)				$\chi^2 = 3,45$ $df = 2$ ($p > 0,05$)			

Źródło: opracowanie własne.

Analiza uzyskanych wyników badań (tabela nr 2) w porównywanych grupach – uczniów aktywnych (AS) i nieaktywnych (NS) sportowo – wykazała znaczne różnice w wskazaniu przejawów dyskryminacji i rasizmu w rywalizacji olimpijskiej wśród zawodników i kibiców sportowych. Uczniowie aktywni sportowo wraz z ich rówieśnikami nieaktywnymi sportowo w większym stopniu przypisują negatywnie zachowania kibicom ('często'; AS–46,4%; NS- 51,4%) w porównaniu z postawami zawodników ('często'; AS – 13,0%; NS – 13,9%). Z tego też względu, uczniowie obydwu grup w większym procencie wskazują na nieobecność zachowań związanych z dyskryminacją i rasizmem wśród rywalizujących na arenie olimpijskiej zawodników ('nigdy'; AS–36,4%; NS–38,9%), w porównaniu z krytycznie ocenianymi w tym aspekcie kibicami ('nigdy'; AS–9,3%; NS–9,8%). Podsumowując uzyskane wyniki badań, dotyczące stosunku uczniów szkół gimnazjalnych aktywnych sportowo (AS) i nieaktywnych sportowo (NS) odnośnie występowania zjawiska dyskryminacji i rasizmu wśród uczestników Igrzysk Olimpijskich, nie stwierdzono istotnie statystycznej zależności pomiędzy badanymi grupami w ocenie zachowań zawodników ($\chi^2 = 1,27$, $df = 2$) jak i kibiców ($\chi^2 = 3,45$ $df = 2$).

Uprawianie sportu jest prawem człowieka. Każdy musi mieć możliwość uprawiania sportu bez jakiegokolwiek dyskryminacji, a w duchu olimpijskim, co wymaga wzajemnego zrozumienia w duchu przyjaźni, solidarności i fair play (pkt.4 Karty Olimpijskiej) [9].

Tabela 3.

Zbliżanie ludzi różnych narodowości i ras rywalizacji olimpijskiej w opinii uczniów aktywnych i nieaktywnych sportowo

zbliżanie ludzi różnych narodowości i ras	wśród zawodników				wśród kibiców			
	AS		NS		AS		NS	
	n	%	N	%	n	%	n	%
często	136	39,9	750	53,3	60	18,0	299	21,8
czasami	159	46,6	541	38,5	180	54,1	725	52,9
nigdy	46	13,5	115	8,2	93	27,9	347	25,3
chi-kwadrat (χ^2)	$\chi^2 = 22,75$ $df = 2$ ($p < 0,005$)				$\chi^2 = 2,60$ $df = 2$ ($p > 0,05$)			

Źródło: opracowanie własne.

Zawarte w tabeli nr 3 dane dotyczące porównania stosunku uczniów aktywnych sportowo (AS) do nieaktywnych sportowo (NS) wobec paradygmatu pojednania ludzi różnych narodowości i ras na stadionach olimpijskich, wskazują na istotną statystycznie zależność pomiędzy badanymi grupami w ocenie zachowań zawodników ($\chi^2 = 22,75$ $df = 2$), natomiast nie stwierdzono takiej zależności w przypadku środowiska kibiców ($\chi^2 = 2,60$ $df = 2$). Uczniowie nieaktywni sportowo w większym stopniu od uczniów zadeklarowanych jak aktywnych sportowo akceptują wskazaną wartość wśród zawodników ('często'; NS–53,3%; AS–39,9%) oraz kibiców ('często'; NS–21,8%; AS 18%). Z kolei uczniowie aktywni sportowo wykazują w większym odsetku negatywny stosunek do możliwości porozumienia ludzi różnych narodowości i ras na arenie olimpijskiej zarówno przez zawodników ('czasami' oraz 'nigdy'; 60,1%) jak i kibiców ('czasami' oraz 'nigdy'; 81%).

Celem olimpizmu jest, aby sport służył harmonijnemu rozwojowi człowieka, z wizją propagowania miłującego pokój społeczeństwa i poszanowania ludzkiej godności (pkt 2. Karty Olimpijskiej) [9].

Tabela 4.

Przyjazne związki na Igrzyskach Olimpijskich w opinii aktywnych i nieaktywnych sportowo uczniów łódzkich gimnazjów

pogłębianie przyjaźni	wśród zawodników				wśród kibiców			
	AS		NS		AS		NS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
często	136	39,5	714	50,3	98	29,3	439	31,6
czasami	166	48,3	590	41,5	164	49,0	669	48,2
nigdy	42	12,2	116	8,2	73	21,8	280	20,2
chi-kwadrat (χ^2)	$\chi^2 = 14,59$ $df = 2$ ($p < 0,005$)				$\chi^2 = 0,86$ $df = 2$ ($p > 0,05$)			

Źródło: opracowanie własne.

Analiza uzyskanych wyników badań (tabela nr 4) w porównywanych grupach – uczniów aktywnych (AS) i nieaktywnych (NS) sportowo – wykazała niewielkie różnice w ocenie możliwości zaistnienia przyjaznych relacji wśród kibiców oraz wskazuje na istotne różnice w ocenie występowania wskazanych wartości wśród rywalizujących na stadionach olimpijskich zawodników. Uczniowie nieaktywni sportowo w porównaniu z ich rówieśnikami aktywnymi sportowo w większym stopniu przypisują pozytywne – przyjazne stosunki zawodnikom ('często' NS–50,3%; AS–39,5%) oraz środowisku kibiców ('często' NS–31,6%; AS–29,3%). Z tego też względu, uczniowie zadeklarowani jako aktywni sportowo wykazują w większym procencie negatywny stosunek – 'czasami' oraz 'nigdy' – do istnienia wskazanej wartości wśród zawodników (60,5%) oraz kibiców (70,8%). Podsumowując uzyskane wyniki badań, dotyczące stosunku uczniów szkół gimnazjalnych aktywnych sportowo (AS) i nieaktywnych sportowo (NS) odnośnie nawiązywania przyjaznych stosunków na Igrzyskach Olimpijskich, stwierdzono istotnie statystyczną zależność pomiędzy badanymi grupami, wyłącznie w ocenie zachowań zawodników ($\chi^2 = 14,59$, $df = 2$).

Przynależność do Ruchu Olimpijskiego wymaga zgodności z Kartą Olimpijską oraz uznania przez MKOI (pkt.7 Karty Olimpijskiej) [9].

Tabela 5.

Doping, komercjalizacja i przekupstwo w olimpijskiej rywalizacji sportowej w opinii aktywnych i nieaktywnych sportowo uczniów łódzkich gimnazjów

ujawnianie w sporcie dopingiu, komercjalizacji, przekupstwa	wśród zawodników				wśród kibiców			
	AS		NS		AS		NS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
często	87	25,6	377	26,7	87	25,9	387	28,0
czasami	193	56,8	767	54,3	159	47,3	587	42,4
nigdy	60	17,6	268	19,0	90	26,8	409	29,6
chi-kwadrat (χ^2)	$\chi^2 = 0,67$ $df = 2$ ($p > 0,05$)				$\chi^2 = 2,63$ $df = 2$ ($p > 0,05$)			

Źródło: opracowanie własne.

Zawarte w tabeli nr 5 dane dotyczące porównania stosunku uczniów aktywnych sportowo (AS) do nieaktywnych sportowo (NS) wobec występowania negatywnego zjawiska dopingiu, komercjalizacji i przekupstwa w rywalizacji olimpijskiej, nie wskazują na istotnie statystycznie różnice w ocenie badanego zjawiska zarówno w kategorii zawodników ($\chi^2 = 0,67$, $df = 2$) jak i kibiców ($\chi^2 = 2,63$, $df = 2$). Znamiennym jest fakt, że uczniowie badanych grup w największym stopniu wskazują na incydentalny charakter występowania tego zjawiska wśród zawodników ('czasami'; AS – 56,8%; NS – 54,3%) jak i kibiców ('czasami'; AS – 47,3%; NS – 42,4%).

W tym przypadku uczniowie obydwu grup wykazują w nieznacznie większym stopniu negatywny stosunek do postaw zawodników ('nigdy'; AS – 17,6%; NS – 19,0%) w porównaniu ze środowiskiem kibiców ('nigdy'; AS–26,8%; NS–29,6%).

Podsumowanie i dyskusja

Idea olimpizmu dążąca w swojej egzystencji do szlachetnej i uczciwej rywalizacji, nawołuje do działań na rzecz tworzenia światowego pokoju, dającego możliwości rozwoju w duchu przyjaźni, dialogu, szacunku dla innych narodowości, wyznań i ras oraz przestrzegania i respektowania norm w rywalizacji sportowej. Wskazane wartości wydają się szczególnie istotne w czasach znacznego nasilenia negatywnych tendencji zarówno w środowisku zawodników jak i kibiców, przejawiających się zachowaniach agresywnych, stosowaniu środków dopingujących, komercjalizacji i oszustwach czy też w dążeniu do zwycięstwa za wszelką cenę w celu uzyskania korzyści materialnych lub sławy. Przytoczone fakty zmuszają do nieustannego odwoływania się do coubertenowskiej idei olimpizmu, mającej swoje odniesienie w konstytucji olimpijskiej – Karcie Olimpijskiej, która określa fundamentalne zadania i wartości ruchu olimpijskiego, promując określone standardy zachowań wszystkich uczestników areny olimpijskiej.

Wypowiedzi uczniów łódzkich szkół gimnazjalnych wskazują na zróżnicowaną ocenę zachowań zawodników i kibiców przez uczniów łódzkich gimnazjów kontekście występowania zjawiska narastającej agresji i przemocy, przejawów dyskryminacji i rasizmu, pojednania ludzi różnych narodowości i ras, pogłębienia przyjaźni oraz negatywnych zjawisk dopingu, komercjalizacji i przekupstwa w sporcie olimpijskim. Istotnym wydaje jest fakt, że uczniowie zadeklarowani jako aktywni oraz nieaktywni sportowo w większym stopniu przypisują negatywne zachowania (agresja i przemoc, przejawy dyskryminacji i rasizmu) środowisku kibiców sportowych w porównaniu z zawodnikami rywalizującymi na stadionach olimpijskich. Warto zaznaczyć, że uczniowie obydwu grup wykazują w znacząco większym procencie pozytywny stosunek do postaw zawodników w dążeniu do pojednania ludzi różnych narodowości i ras oraz pogłębienia przyjaźni w porównaniu z negatywnie ocenianymi w tym względzie kibicami. W przypadku oceny dotyczącej występowania zjawiska dopingu, komercjalizacji i przekupstwa w sporcie olimpijskim, badana grupa łódzkich gimnazjalistów nie postrzega znaczących różnic pomiędzy postawami zawodników i kibiców, wskazując na ich incydentalne zachowania w tym wymiarze. Podjęty zamysł badawczy w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie „w jakim stopniu poziom aktywności sportowej badanej grupy uczniów (aktywnych sportowo i nieaktywnych sportowo) determinuje ocenę zachowań zawodników i kibiców w rywalizacji olimpijskiej?” dowodzi, że grupa uczniów nieaktywnych sportowo w porównaniu z grupą uczniów aktywnych sportowo wykazuje większe

przekonanie do występowania zachowań pozytywnych wśród zawodników jak i wśród kibiców. Analiza statystyczna wskazuje na istotnie statystyczną zależność pomiędzy badanymi grupami tylko w przypadku dwóch zmiennych, które odnoszą się do pozytywnych wartości olimpizmu, to znaczy możliwości pojednania ludzi różnych narodowości i ras oraz pogłębienia przyjaźni wśród sportowców olimpijskich.

Przetawione wyniki badań są świadectwem znacznej świadomości młodzieży szkolnej na temat występowania pozytywnych jak i szkodliwych zjawisk występujących we współczesnym sporcie olimpijskim, a tym samym potwierdzają tezę, że działania na rzecz popularyzacji wartości olimpizmu są uzasadnione społecznie i pedagogicznie, przyczyniając się do właściwych postaw nie tylko w rywalizacji sportowej ale również w środowisku kibiców.

Piśmiennictwo

1. Brown S., De Coubertin's Olympism and the Laugh of Michel Foucault: Crisis Discourse and the Olympic Games, "Quest", 2012, 64, 150–163.
2. Durantez C., Pierre De Coubertin: The humanist. Lausanne, Switzerland, Paper presented at the International Olympic Committee and International Olympic Academy. 1996.
3. Coubertin P., Olympism. Lausanne, Selected Writings. IOC. 2000.
4. Georgiadis K., The Implementation of Olympic Education Programs at World. *Procedia Social and behavioral Sciences* 41, 2010, pp. 6711–6718.
5. Lipiec J., *Filozofia olimpizmu*. Warszawa, Polskie Wydawnictwo Sportowe SPRINT. 1999.
6. Lipoński W., *Olimpizm dla każdego*. Poznań, Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego. 2000.
7. Kaźmierczak A., *Olimpizm wobec różnic i nierówności społecznych – idea i rzeczywistość*, [w:] Dziubiński Z. (red.), *Kultura fizyczna a różnice i nierówności społeczne*, Warszawa SALOS, 2013, s. 319 – 327.
8. Szymczak W., *Podstawy statystyki dla pedagogów*. Wydanie drugie poprawione. Wyd. Difin 2010.
9. http://olimpijski.pl/pl/pl/files/Download/Karta_olimpijska [dostęp:04.2015]

THE LEVEL OF SPORTS ACTIVITY AND THE VALUES OF OLYMPISM IN THE OPINION OF STUDENTS OF JUNIOR SECONDARY SCHOOLS IN LODZ

Summary

Keywords: *Olympism, Olympic education, Olympic values among players and fans*

The authors of this study have attempted to answer the question of whether the level of sporting activity of the tested group of students determines the assessment of the behavior of players and fans in the Olympic competition? The empirical verification of these assumptions are the statements of students from 28 secondary schools in Lodz (1263 boys and 1272 girls) on the significance of selected components of Olympism among players and fans. In the exploratory analysis we have taken into account both positive and negative manifestations of participants' behaviour (players and fans) of Olympic Games that relate to the phenomenon of aggression and violence, discrimination and racism in the Olympic competition, the reconciliation of people of different nationalities and races, strengthening the bonds of friendship in Olympic sport and the phenomenon of doping, commercialization and bribery.

The results show that students in junior secondary schools in Lodz more positively evaluate the behavior of athletes competing at the Olympic stadiums in comparison with fans, pointing to their aggressive, discriminatory and racist behavior. In the final part, the authors refer to the appropriateness of taking action to promote the values of Olympism through the implementation of programs in the field of Olympic education that seem still an attractive educational concept.